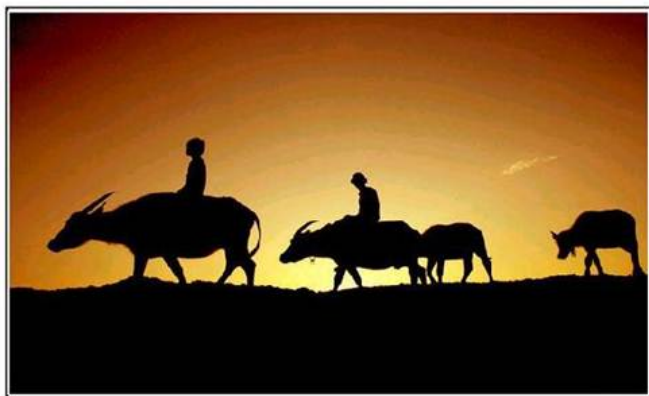

Sau ngày Việt Nam thống nhất năm 75, miền Nam thực sự biến vào sự thay đổi toàn diện

Việt Nam ngôn ngữ là Việt Nam của muôn thuở, không riêng gì của người Việt. Trong bài viết này, tôi muốn bàn về một thực trạng của tiếng Việt mà đã đến lúc, chúng ta không thể không suy nghĩ về nó một cách nghiêm túc. Đó là nguy cơ diệt vong của một thực thể tiếng Việt mà người miền Nam Việt Nam dùng trước năm 1975 hay còn gọi là tiếng Việt Sài Gòn cũ. Thực thể tiếng Việt đó đang mất dần trong đời sống hàng ngày của người dân trong nước và chúng ta chóng thì chóng, nó sẽ biến thành tiếng, hoặc chúng ta còn tìm thấy trong tay người, không còn ai biết và nhắc tới nữa. Điều tôi đang lo lắng là nó đang chết dần ngay chính trong nước chúng ta không phải ngoài nước. Người Việt hải ngoại mang nó theo hành trình di tản của mình và sự sống nó như một thực thể ngôn ngữ lơ lửng. Nếu người Việt hải ngoại không dùng, hay nếu vẫn học hỏi người không còn tồn tại, nó cũng âm thầm chết theo. Nhìn tiếng Việt Sài Gòn cũ tôi biết mất, lòng tôi buồn ngẹn mất niềm tin và niềm hy vọng. Điều tôi thấy, có lẽ nhiều người cũng thấy, thấy rõ mà thấy, không làm gì được. Sự ra đi của nó âm thầm giống như những người bạn văn hoá đã chết, đã như tiếng hoà VN vậy. Người ta không thể tìm ra nghĩa trang Mồ côi Đĩnh Chi, Cờ Thành Quảng Trại, nghĩa trang Quân Đồi, trại lính võ bộ Thủ Đức, v.v... Thực thể đã thay đổi, biến phá huỷ hoặc biến đi như một sự sụp đổ của một nền văn minh hay một nền văn hoá.

Như chúng ta biết tiếng Việt Sài Gòn cũ là nhắc tới miền Nam Việt Nam trước năm 1975. Vì cuộc đời tranh chấp thực thể mà Nam, Bắc Việt Nam trước đó bị phân đôi. Sau ngày Việt Nam thống nhất năm 75, miền Nam thực sự biến vào sự thay đổi toàn diện. Thực thể chính thức thay đổi, kéo theo xã hội, đời sống, văn hoá và cùng với đó, ngôn ngữ cũng chịu chung một số phận. Miền Bắc thay đổi không kém gì miền Nam. Tiếng Việt miền Bắc đã chịu sự thâm nhập của một số ít người miền Nam. Người miền Bắc, miền Nam chịu ảnh hưởng trực tiếp sự chi phối của ngôn ngữ miền Bắc trong môi trường lãnh vực. Người dân miền Nam tiếp xúc làm quen và dùng nhiều từ ngữ mà trước đây họ không bao giờ biết tới. Những từ: xuýt, búi tóc, kiêu mịch, sặc, hèn, căn hèn, ừn, ừn, ô

Cái chữ t c a m t ngôn ngữ : tiếng Việt Sài Gòn cũ

Tác Giả: Tránh Thanh Thu&
Thứ Ba, 31 Tháng 5 Năm 2011 07:12

to con, xe con, to dùng, m t b ng, ph n ánh, b c xúc, tiêu dùng, t n d ng t t, đánh c c, ch đ o, quy t sách, đ o c , quy ph m, quy ho ch, b o qu n, kênh phát sóng, cao t c, doanh s , đ i tác, th i bao c p, ch đ bao c p, ch đ xem, nâng c p, l c công, n n công nghi p âm nh c, chù m nh, chù m th , nhà cao t ng, đáp án, ph n th c, sinh th c khí, t v ng, h i ch ng, phân ph i, m c t , k t t , đ i t , ngh sĩ u tú, ngh sĩ nhân dân, v.v... d n dà đã tr thành nh ng t ng quen thu c trong đ i s ng hàng ngày c a ng i dân mi n Nam.

Có nh ng t ng mi n Nam và mi n B c tr c 75 đ ng nghĩa và cách dùng gi ng nhau. Có nh ng t cùng nghĩa nh ng cách dùng khác nhau. T nh ch "qu n lý" là trông nom, coi sóc. Mi n Nam ch dùng t này trong lãnh v c th ng m i trong khi mi n B c dùng r ng h n trong c lãnh v c cá nhân nh m t ng i con trai c u hôn m t ng i con gái b ng câu: "Anh xin qu n lý đ i em". Ho c t "ch đ " cũng v y, mi n Nam ch dùng trong môi tr ng chính tr nh "ch đ dân ch ". Mi n B c dùng bao quát h n trong nhi u lãnh v c nh "ch đ xem", "ch đ bao c p". Có nh ng t mi n B c dùng đ o ng c l i nh đ n gi n - gi n đ n; b o đ m - đ m b o; d i d u - d u d i; v i d p - d p v i. v.v...

Song song v i v c th ng nh t đ t n c, chính quy n Vi t Nam đã th ng nh t hoá ti ng Vi t và gi đó là "ti ng Vi t toàn dân". Cu i năm 1979, đ u năm 1980, y ban Khoa h c Xã h i Vi t Nam đã ph i h p v i Vi n Khoa h c Giáo d c t ch c m t s cu c h i th o v v n đ chu n hoá ti ng Vi t. B Giáo d c cũng thông qua m t s quy đ nh v chính t trong sách giáo khoa c i cách giáo d c. Ngày 01/7/1983, Quy t ngh c a H i đ ng chu n hoá chính t và H i đ ng chu n hoá thu t ng đã đ c ban hành và áp đ ng cho các sách giáo khoa, báo và văn b n c a ngành giáo d c.

Khi ti ng Vi t đ c th ng nh t và chu n hoá, toàn qu c s đ ng chung m t th ngôn ngữ theo m t tiêu chu n, m u m c nh t đ nh. Ti ng Vi t Sài Gòn cũ, g m nh ng t ng mà ti ng Vi t mi n B c đã có t ng thay th , s b quên đi ho c b ào th i. Nh ng t ng thông đ ng cho cu c chi n tr c đó s bi n m t tr c tiên. Nh ng: tr c thăng, c ng quân, tác chi n, đ a ph ng quân, thi t v n xa, xe nhà binh, l nh c ng, gi i ch c(h u) trách, đ t đ i m, phi tu n, chào b i, tuy n phòng th , trái b c pha, vi n thám, binh ch ng, phi hành, gia binh, p chi n l c, nhân dân t v , chiêu h i, chiêu m , v.v... h u nh ít, th m chí không đ c dùng trong hi n t i. Nh ng t ng thông đ ng khác nh ghi danh, đ i xem đã b thay th b ng đ ng ký, tham quan. Nhi u t ng đ n đ n đã b c vào quên lãng nh : s gia đình, t khai gia đình, ph n nh, đ ng r y, cao c, b ng khoán nhà, tĩnh t , đ i danh t , túc t , gi i t , kh o thí, kh n h , khao th ng, h u s , kh c, tr c b , t th c, bi n c , du ngo n, n loát, làm phong phú, liên h p, gá nghĩa, giáo h c, giáo quy, hàm h , tráng l , thám thính, t th t, ch n b nh, chi đ ng, gi i nghiêm, thi t quân lu t, v.v...

Cái chết của một ngôn ngữ : tiếng Việt Sài Gòn cũ

Tác Giả: Tränh Thanh Thuä
Thứ Ba, 31 Tháng 5 Năm 2011 07:12

Ở hồi ngoi, khi bắt đầu cầm bút, trong tâm thức một người lưu vong, viết, để viết tôi, là một đề nghị tác mà để viết ra một con đề nghị: Đề nghị hoà hoi. Nhiu người viết hồi ngoi cũng tìm đến con đề nghị viết về hồi ngoi nhanh nhất này nhất tôi. Hoi näa, để để để viết về con chäng vẫn hóa thäng tä o nhiu áp lực, tôi xem viết nhất một phäng pháp giäi tä và träm để yäi hät häng, räng không của một người và lý do về quê hoi để tä sau một hôn phäi dài. Tôi không bao giờ để ý đến viết mình viết cho ai, loäi để cägiä nào, trong hay ngoài näc, và hä có hiäu thängôn ngữ mình đang dùng hay không vì lúc đó, chỉ có một vài tä báo để nä liên mäng mäi bắt đầu xuất hiện ở hồi ngoi. Sau này, nhất kể thuật để nä toán ngày một phát triển, cäu giao lưu giäa trong và ngoài näc để cä näi läi, để cägiä trong và ngoài näc đã có cä häi tiếp xúc, thä o luän, để cä và viết cho nhau gần nhất trong gang täc. Đó là lúc tôi để cä tiếp xúc về dòng văn häc trong näc và làm quen về nhiu täng mäi lä chäa täng để cä nghe và dùng. Ngäc läi, trong näc cũng về y, sängäi lên mäng để để cäng gì để cä viết về người và cầm bút ngoài näc cũng không ít.

Thä hä chúng tôi để cängäi ta âu yäm giäi là thä hä một räi, thä hä ba räi hay näa näc näa mä, cái gì cũng một näa. Näa trong näa ngoài, näa tây näa ta, näa nam näa bäc, näa näa kia, cái gì cũng một näa.

Do đó, nhiu lúc tôi phân vân không biết mình nên dùng näa nào để viết cho thích hợp näa. Näa của nhất ngä Sài Gòn cũ hay näa của tiếng Việt thông dụng trong näc? Mình có nên thay để iäi viết không? Tôi nghĩ nhiu người viết hồi ngoi cũng gặp khó khăn nhất tôi và cuäi cùng, mäi người có một täa chä riêng. Không chỉ trong lãnh vực văn chäng, thi phú mà ở các lãnh vực phä thông khác nhất giáo để cä và truyän thông cũng va phäi về näng gay go này. Về cäng nhiu täng thông để cä quäc näi ở hồi ngoi đã gặp nhiu chäng để iäi và tä o ra nhất ngä cuäc tranh luän liên miän, dai để cäng.

Các cä quan truyän thông nhất báo chí, truyän thanh, truyän hình thäng xuyên bächä trích và phän để iäi khi hä säng nhäng tä trong näc bä coi là "chä của Việt Cäng" và để cäng yêu cäu không nên tiếp täc dùng. Nhất là ở Nam Cali, báo chí và giäi truyän thông rät để bächäp mũ "cäng sän" näu không khéo léo trong viết để cäng täi và säng nhäng. Chỉ cäng mũ vô hình này, một khi bächäp, thì nän nhän xem nhất bä cäng để cäng täy chay mà đi vào tuyät lä, hät làm ăn vì để cäng bàn hoät để cäng chính là cäng để cäng để cäng đó.

Trong cuän DVD chä để 30 năm viết về của Thúy Nga Paris, chúng ta để cäng xem nhiu hình ảnh cäng để cäng người Việt hồi ngoi cäng giäng bän säc văn hoá Việt Nam bäng cách mä các läp để y Việt ngä cho các con em. Khäp näi trên thä giäi, tä näi ít người Việt để nhäng nhät cho täi näi đồng nhät nhä Mä, để cäng có truyän để y tiếng Việt. Riêng ở Nam California, Mä, hoät để cäng này đang có säng khäi säc. Ngoài nhất ngä trung tâm Việt ngä đáng kể ở Little Saigon và San José, các

Cái chết của một ngôn ngữ : tiếng Việt Sài Gòn cũ

Tác Giả: Tr&nh Thanh Thu&
Thứ Ba, 31 Tháng 5 Năm 2011 07:12

nhà thờ và chùa chi&n h&u h&t đ&u m& l&p đ&y Vi&t ng& cho các em, không phân bi&t tu&i tác và trình đ&. Nhà thờ Vi&t Nam & Cali c&a M& thì r&t nhi&u, m&i qu&n h&t, khu, x& đ&u có m&t nhà thờ và có l&p đ&y Vi&t ng&. Chùa Vi&t Nam & Cali bây gi& cũng không ít. Riêng vùng Westminster, Qu&n Cam, Cali, đi vài con đ&ng l&i có m&t ngôi chùa, có khi trên cùng m&t con đ&ng mà ng& i ta th&y có t&i 3, 4 ngôi chùa khác nhau. Vi&c b&o t&n văn hoá Vi&t Nam đ&c các v& h&ng đ&n tôn giáo nh& linh m&c, th&ng t&a, ni s& nh&c nh& giáo dân, đ&i chúng m&i ngày. L&p h&c ti&ng Vi&t càng ngày càng đông và vi&c h&c ti&ng Vi&t đã tr& thành m&t trong nh&ng m&i quan tâm hàng đ&u c&a c&ng đ&ng l&u vong. "T&i Trung tâm Vi&t ng& H&ng Bàng, năm nay s& h&c sinh nh&p h&c ti&ng Vi&t lên t&i 700 em. Nh&ng th&y cô đ&y ti&ng Vi&t đ&u làm vi&c thi&n nguy&n hoàn toàn, đã h&t lòng ch& đ&y cho các em, nh&t là các em v&a vào l&p m&u giáo ti&ng Vi&t" (trích Vi&t báo, Ch&nh t, 9/24/2006)

V& v&n đ& giáo trình thì m&i n&i đ&y theo m&t l&i riêng, không th&ng nh&t. Sách giáo khoa, có n&i so&n và in riêng đ& đ&y h&c đ&t mua & các trung tâm Vi&t ng&. Còn & đ&i h&c cũng có l&p đ&y ti&ng Vi&t cho sinh viên, sách th&ng đ&c đ&t mua & Úc. M&t gi&ng s& đ&y ti&ng Vi&t tâm s& v&i tôi: "Khi nào g&p nh&ng t&ng trong n&&c thì mình tránh đi, không dùng h&c dùng t& thông đ&ng c&a Sài Gòn cũ tr&&c 75 vì n&u dùng cha m& c&a sinh viên, h&c sinh bi&t đ&c, ph&n đ&i h&c ki&n cáo, lúc &y ph&i đ&i sách thì phi&n ch&t."

S& đ& &ng và kh&&c t& vi&c s& đ&ng ti&ng Vi&t trong n&&c c&a ng&&i Vi&t h&i ngo&i có th& đ&a ti&ng Vi&t & h&i ngo&i đ&n tình tr&ng t& mình cô l&p. Thêm n&a, v&i s& phát tri&n r&m r& c&a k& thu&t đ&n toán và th& gi&i liên m&ng, báo chí, truy&n thông c&a chính ng&&i Vi&t h&i ngo&i đ&n v&i m&i ng&&i quá đ& dàng và ti&n l&i. Đ&c gi& c& lên m&ng là đ&c đ&c ti&ng Vi&t Sài Gòn cũ nên h& đ&ng nh& không có nhu c&u tìm hi&u ti&ng Vi&t trong n&&c. K&t qu& là ti&ng Vi&t trong và ngoài n&&c ch& nhau!!!

Vi&c ng&&i Vi&t h&i ngo&i ch&ng đ&i và t&y chay ngôn ngữ Vi&t Nam đang dùng & trong n&&c có vài nguyên do:

Th& nh&t là do s& khác bi&t c&a ý th&c h&. Nh&ng ng&&i Vi&t Nam l&u vong ph&n l&n là ng&&i t&n n&n chính tr&. H& đã t& b& t&t c& đ& ra đi ch& vì không ch&p nh&n ch& đ& c&ng s&n nên t& ch&i dùng ti&ng Vi&t trong n&&c là gián ti&p t& ch&i ch& đ& c&ng s&n.

Th& hai, s& khác bi&t c&a t&ng đ&&c dùng trong c& hai lãnh v&c ng& nghĩa và ng& pháp. Đây là m&t thí đ& đ&n hình. Trong cùng m&t b&n tin đ&&c đ&ch t& m&t h&ng thông t&n ngo&i qu&c, nhà báo & trong n&&c và ngoài n&&c đ&ch thành hai văn b&n khác nhau:

Trong nác:

Tàu ngám hát nhân Nga bác cháy

Interfax đán mát nguán tin Hái quân Nga cho hay ngán láa bát nguán tá phòng đán hóa và đáng cá báo vá lò hát nhân đã đác kích hoát, do đó không có đáa vá nhiám phóng xạ. Phát ngôn viên hám đái này cho hay: "Láa bác lên do cháp đán ná há tháng cáp năng láng phán mái tàu.

(<http://vnexpress.net/Vietnam/The-gioi/2006/09/3B9EDF89/>)

Ngoài nác:

Háa hoán trên tàu ngám Nga

Hái quân Nga nói ráng lò phán náng hát nhân trên tàu Daniil Moskovsky đã tá đáng đáng lái và không có nguy cá phóng xạ xáy ra. Chiác tàu đã đác kéo vá căn cá Vidyayev. Nguyên nhân háa hoán có thá do chám giáy đán.

(<http://www.nguoi-viet.com/absolutenm/anmviewer.asp?a=48362&z=75>)

Mát ngá i Viát hái ngoái khi đác ván bán thá nhát sá gáp nháng chá lá tai, không hiáu nghĩa rõ ràng vì sá khác biát nhá nháng chá : phòng đán hoá, đác kích hoát, cháp đán, há tháng cáp năng láng...

Hán thá náa, Viát Nam mái bát đáu má cáa thông tháng giao đách vái quác tá ; nháng tá ngá mái vá đán toán, ká thuát, y khoa, chính trá, kinh tá, xã hái, ná tá đá vào. Có nhiáu tá ngá rát khó đách sát nghĩa và thích háp nên má nhái náy đách. Ngoài nác đách hai ba kiáu, trong nác bán năm kiáu khác nhau, ngá i đác cá tha há mà đoán nghĩa. Có chá thá đá đáng nguyên bán, ngá i đác nhiáu khi còn nhán ra và hiáu nghĩa nó nhanh hán là phiên đách.

Cái chết của một ngôn ngữ : tiếng Việt Sài Gòn cũ

Tác Giả: Tränh Thanh Thu&

Thứ Ba, 31 Tháng 5 Năm 2011 07:12

Trong việc phiên dịch, theo tôi, để a danh, để ng ph, tên ng i nên giữ nguyên h n là phiên dịch hay phiên âm. Nếu có thể, xin chú thích từ nguyên b n ngay bên c nh hay đầu đó bên d i bài viết sẽ giúp ng i để c d theo dõi hay nh n bi t m t ch. Tôi nh việc phiên âm các để a danh trên b n để trong sách giáo khoa của Bộ Giáo d c trong n c là việc đáng khen nh ng tôi nghĩ, nếu để t từ nguyên th y lên trên từ phiên âm thì các em học sinh của học tiếng Anh học đã học tiếng An sẽ nh n ra h n. Xin l y từ để là nh ng để a đi m để c ghi trên từ m b n để này. (<http://i12.photobucket.com/albums/a215/unisom/thualuonJPG.jpg>)

Tôi th y m t hai để a danh nghe r t l tai nh Cu để Bäy, Ben để mà không bi t tiếng M nó là cái gì, ng i ng m nghĩ mãi m i tìm ra: đó là hai để a danh Coos Bay và Bend ở ti u bang Oregon, n c M!

Ngôn ngữ chuyên để ng, từ ngữ m i để c sinh ra, từ cũ sẽ m t đi nh sẽ đào th i của để nh lu t cung của. Tiếng Việt Sài Gòn cũ ở trong n c thì chết d n chết mòn; ở ngoài n c, nếu không để c sẽ d ng hay chuyên để ng để phát sinh từ m i và c p nh t hoá, nó sẽ b l i th i và không còn thích ở ng trong ho t để ng giao ti p n a. D n dà, nó sẽ b thay th b ng tiếng Việt trong n c. Nh t là trong nh ng năm g n đây, sẽ ch ng để i việc sẽ d ng tiếng Việt trong n c ngày càng giảm vì sẽ giao l u văn hoá đã x y ra khi n ng i ta quen d n với nh ng gì ng i ta đã ph n để i ngày x a. T p chí, sách, báo đã đäng t i và ph bi n các b n tin cũng nh nh ng văn b n trong n c. Ng i ta tìm để c nhi u tài li u, n ph m, sách nh c qu c n i để c bày bán trong các ti m sách. Các đài truy n thanh ph ng v n, để i tho i với nh ng nhà văn, nhà báo, chính tr gia và th ng dân trong n c th ng xuyên. Để c bi t, gi i ca sĩ, nhi u ng i n i ti ng ra h i ngo i l u di n, đi đi v v nh c m b a. Gi i truy n thông bäy gi sẽ d ng từ ngữ trong n c r t nhi u, có ng i m c cho thiên h ch trích, không còn ng i ngừng gì khi dùng từ n a. Khán thính gi có khó ch u và chä trách, h ch gi i thích là thói quen đã ăn vào trong máu r i, không ch u thì ph i ráng mà ch u.

S ra đi của m t ch để kéo theo nhi u th : con ng i, tài s n, nhà của, v n t c, l ch sẽ ... nh ng có cái b l i theo mà ng i ta không ng nh t l i là "cái chết của một ngôn ngữ". Đau lòng l m thay!